

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Segédlelkeseknek, tanítóknak,
kisebb fizetésű hivatalnokoknak
és tanulóknak negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 12 kr.

K O R U N K

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP.

A MAGYARORSZÁGI KATHOLIKUS LEGÉNY-EGYLETEK KÖZLÖNYE.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAPON.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Budapest,

IV. szarka-utca 5. szám.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Kador Sándor.

Mélyen tisztelt olvasóinkhoz!

A midőn a második évfolyam küszöbén állunk, megvalljuk őszintén, hogy szorul szívünk, ha meggondoljuk, hogy eddigi létünk mennyi küzdelemben, szorgalomba került. A pályatér, melyre léptünk teljesen hiteltvesztett volt, minden honnan csak bizalmatlanság lett részünk. A helyzetet ilyen körülmények között fölöslegesnek találjuk taglalni, — Istennek hála ma már tul estünk rajta

„A becsületes törekvés és tisztességes munka végre is megleti jutalmát.“ Ez adta nekünk az erőt és kitartást, melyre ugyancsak szükségünk volt.

És valóban, a bizalom egyre több elvtársat nyert meg részünkre, úgy, hogy a mindenki által elhallgatott „Korunk“ a mely függetlenül minden befolyástól, párttól, kitűzött célja felé törekedett — ma már kitüntető bizalommal is dicsekedhetik.

A kath. legény-egylet igen tisztelt elnöksége volt ugyanis oly kegyes, hogy lapunkat közlönyévé választotta, a mint azt a következő határozat tanúsítja:

„Hivatkozással a magyarországi legény-egyleti elnökök által Budapesten 1883. szeptember hó 3-án tartott értekezlet jegyzőkönyvének 10. pontjára elhatároztuk: hogy a Budapesten megjelenő „Korunk“ című társadalmi, szépirodalmi és ismeretterjesztő katolikus szellemű hetilapot „Magyarországi kath legény-egyletek“ közlönyévé választottuk.

Tettük ezt azért, hogy az egylet érdeklő hírek, tudósítások egyáltalán az egyleti életben előforduló mozzanatok, melyek eddig különféle helyi- és vidéki lapokban jelentek meg együttesen jelenhessenek meg és ezáltal a „Magyarországi kath. legény-egyletek“ története, működése, hatása együttesen ismertethessék.

Reméljük, hogy ez által az egyletek egymással összeköttetésbe, illetőleg összműködésbe jöve feladatuknak annál inkább fognak megfelelni.

Ennélfogva kérjük az összes magyarországi kath. legény-egyletek nagyságos és főtisztelendő elnökeit, miszerint ezen határozatunkhoz szívesen hozzá járulni

és a nevezett lapot úgy szellemileg valamint anyagilag pártolni az egyleti életben előforduló minden eseményeiről a lapot tudósítani kegyeskedjenek, hogy ez által a „Korunk“ csakugyan kath. legény-egyletek közlönyévé válhassék.
Kelt Budapesten 1884. december hó 11-én tartott értekezleten.“

Lehmann Agoston m. k. Schiffner Ferencz m. k.
budai elnök. központi elnök.

Kántor Lajos m. k. Krammer Ferencz m. k.
másod elnök. másod elnök.

Nagyon is tudatában vagyunk ama megtisztelő bizalom értékének, mely által ha nem is lettünk volna még eddig létrejogosultak, hogy így most már azzá lettünk. Habár azt is tudjuk, hogy ezen rajtunk történt megtiszteltetés, nyílt és alattomos ellenségeink számát gyarapítja; mégis már több reménnyel fogunk majd a második évfolyamhoz. Reméljük, hogy t. olvasóink elfogják ismerni, hogy lapunk irányánál és hivatásával fogva pártolásra méltó.

Nagyobb pártfogásra van szükségünk, melyre talán újabb áldozatunk is érdemesít, a mennyiben a katolikus legény-egyleti tagok részére lapunkat egy óra 30 kr-ért, egész évre 3 frt-ért adjuk, ha azok az elnökség útján fizetnek elő; de hogy az olvasó közönség melegebb pártfogását esedezni kénytelenek vagyunk, azt a lapnak életben maradására igényli leginkább.

Azt hisszük, hogy munkatársaink fényes és bizalom gerjesztő névsora, a kik célunk és törekedésünkben segítségünkre jöttek, a lapnak értékét kétségtelenné teszik

Tartalma lapunknak, mindig változatos, de bármely élelzetet is helyettesít „Frissítő“ rovata által, a mely mindig élénk és közérdekű.

Olvasó közönségünk igényének megfelelő olcsóbb lapot alig ismertünk, mely annyi eredeti dolgot hozna mint a „Korunk“.

Sőt hirdetési rovatunkban is következetesen maradtunk a lap szellemével, a mennyiben csupán csak keresztény hirdetéseket veszünk fel. A katolikus legény-egylet rendes és tiszteletbeli tagjai azon előnyben részesülnek, hogy

t. i. a különben is olcsó árnak csupán csak a felét fizetik.

Kérjük tehát t. olvasóinkat, hogy maradjanak meg hiveinknek, és ha maguk részére nem is tarthatnák meg a lapot, tekintettel annak hivatására, kérjük legyenek segélyünkre, ha többel nem, legalább egy új előfizető megnyerésével.

A keresztény társadalom, annak erkölcsé és anyagi jóléte érdekében kell, hogy sorakozzunk, védekezzünk: ama ár ellen, mely az elnyeléssel fenyeget, mely áldozatainak számát mindennap növeli.

Fel! Tartsunk össze! Szövetkezzünk! Hazánkon egyedül és csupán a keresztény erkölcs visszahozatala és megszilárdítása segíthet.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Lelkeseknek és segédlelkeseknek, néptanítóknak, kisebb fizetésű hivatalnokoknak és tanulóknak: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt.

Kador Sándor,

felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Munkatársak:

Ifj. Ábrányi Kornél, Balázs Sándor, Baross Gyula, Bulyovszky Aladár, főt. Cseörgheő Aladár, főt. Dezső A. F., főt. Kántor Lajos, főt. dr. Kanyorszky György, főt. Krammer Ferencz, Klement Alajos, Király Kálmán, főt. Lázár Virgil, főt. Lehmann Agoston, Luby Sándor, Mikszáth Kálmán, Munkácsy Kálmán, főt. Némethy Lajos, Perényi Kálmán, Reviczky Gyula, főt. Razel József, főt. Schiffner Ferencz, dr. Schmierer Aladár, Szepessy Ferencz, dr. Sziklay János, gr. Teleki Sándor, Tomor Ferencz, főt. Wayand Géza, dr. Várady Antal.

Mutatványszámmal szívesen szolgál ingyen kiadóhivatalunk.

Négy előfizető gyűjtése után tiszteletpéldány jár.

Azon t. c. z. olvasóinkat, a kiknek előfizetésük lejárt, vagy előfizetéseiket eddig még be nem küldték, a lap rendes szétküldése tekintetéből nagyon kérjük, hogy azt minél előbb beküldeni illetőleg megújítani szívesek legyenek.

Azon t. olvasóinkat, a kikhez mutatószámunkat beküldtük, igen szépen kérjük, hogy azt azon esetben, ha nem tartják meg, ugyanazon czimszalaggal hozzánk visszaküldeni kegyeskedjenek.

Szent karácsony.

„Midőn a csendes hallgatóság mindent elfoglalt és az éj járásában féluton volt, a Te mindenható Igéd mennyből, a királyi székből alászállott.“ Így beszél az isteni ihlettől lelkesült szerzője a Bölcsesség Könyvének (18. fejt. 14. és 15. v.) Midőn a nap pályafutásában földünkől a legtávolabb pontot elérte, s földünk fölé az éj uralmát, a setétséget, legnagyobb mértékben érvényre hozta: akkor érkezett a mennyei fény, az égi világosság a földre, hogy a sötétségben világoskodjék; és mivel igaz világosság vala, hogy megvilágosítson minden e világra jövő embert. (Sz. Ján. I. fejt.) Ekkor egyesült leginkább földünk a mennyországgal. Mert a királyi trónról jött Ige oly szövétneket gyújtott sziveink előtt, melynek bájos világa mellett mennyei boldog érzettel futhatjuk be földi pályánkat.

A zsenge gyermekkorban, a karácsonyi szent ünnepek varázsa között gyújtott hit világa, az élet zivataros fuvalatai által bár csak soha el nem homályosított, vagy álnokul el nem oltatott volna!

De hisz a hit szövétneke mennyei lánggal gyújtott meg: már pedig ha a hit Istentől van, mondja az agg *Gamaleel*, akkor emberi erő azt elfojtani nem képes.

Azért kipuszthatatlan az ember szivéből, a hit világának első sugarai jótékony hatására való visszaemlékezett. Mig a hitelenség hidegétől dermedező, gonoszság sivatagján ide oda hányatva, görcsösen kénytelen felkiáltani: Oh mily boldog valék gyermek koromban

a hit melegétől lelkesítve; addig az igazak utját járó, az előtte mindég egyenlő fényben ragyogó hitvilága mellett nyugodt biztossággal haladhat végcélja felé.

A hit első sugarai meggyújtásával pedig közvetlenségben van a kegyeletes „*Karácsony ünnepe*“. Azért mondja a vallásos érzelmű gróf *Stolberg Frigyes Lipót*, a gyermekkorában töltött karácsonyi szent estére emlékezve:

„Átyáink egy megható szép szokást hagytak reánk, egy nemét a közös házi isteni szolgálatnak — mely minden embert, szülőt és gyermeket édes örömmel tölt el — s mely *Az* előtt is kedves és tetsző lehet, ki a kisdedeket annyira szereté, s Maga is kisdeddé lőn.“

„Legyen áldott azon férfiu, ki első hozá be ezen szép szokást, ki legelőször gyűjté össze karácsonyi szent estén gyermekeit és egész család népét a bethlehemi jászol köré, s elbeszélé előttök a kisdeddé lett Isten fiának Jézusnak szeretetét, mondván mindnyájukhoz: ime az egész kereszténység örvend e napnak, örvendjete tehát ti is mindnyájan; nagy és kicsiny egyaránt érezze az örömet, a kisdedek öiüljenek jó anyoktól kapott ajándékuk felett, s a szülőkkel együtt érezzék ama nagy áldásokat, melyeket Jézus hozott a világnak!“

„Germekkoromból — írja tovább a nemes gróf — nem maradt édesb visszaemlékezésem, mint midőn egykor a karácsonyi szent estét otthon testvéreimmel, szülőimmal és az egész háznéppel töltöttem. Mindnyájan ajándékot kaptunk édes szüleimtől, a legutolsó

szolgának is örvendezni kellett, mert az egész házban csak egy érzés uralkodott: az üdv mindnyájunk számára jött meg!“

E kegyeletes szavak a vallásbuzgalmu gróf szájából kebleinkben is viszhangra találnak!

Még az edzettebb kor napjaiban, midőn komolyabb teendői terhei súlyosbulnak a férfi vállaira, sem zárhatja ki kebléből azon édes érzelmeket, melyek a karácsony naphoz fűződnek. Azért ír az aranykeblű gróf *Desszoffy Aurel* így, az általa szerkesztett „*Világ*“ cz. hirlap 1841. évfolyama 104. számában:

„Komolyabb dolgok rabjai édes örömmel emlékezünk vissza gyermekkorunk szelid napjaira. Mennyi öröm, mennyi várakozás, mennyi teljestülő remények! Mennyi hálát érdemel a legkorábbi századokbeli katolika egyház, hogy az élet poesisét, mely lelket és szívet javít, ritka classicitással így a legnagyobb közre tudta vezetni, átilletvén annak örömeit a legtisztább vallásos fölemelkedéssel. Ó milliókat részesített a boldogság élvezetében!“

A gyermekkori karácsonyra való édes visszaemlékezéset tehát biztosítsa keblünk nyugalmát, a szent békét, melyet karácsony estéjén angyali kar hirdetett a *jóakaratu* embereknek, itt a földön!

Némethy Lajos.

Hazánk kath. legény-egyleteihez!

Mentől nagyobb tért foglal el az ipartevékenység, mentől nagyobb figyelemmel fordul a törvényhozás és társadalom az ipar felé, annál nagyobb gondot kell fordítani az iparos osztály szellemi és erkölcsi emelésére.

A „KORUNK“ TÁRCZÁJA.

Karácsony éjjelén.

Reszket a sok csillag fenn a tiszta égen,
Fényben csillan a fák hulló dörvívága;
Képzetelem szárnyán elkalandoz lelkem,
S a szép csillagoknak fénykörét bejárja.
— De mi zugás ver föl mámoros álmomból?
Égbe törő ének, mely lelkesülten szól.
Angyalok karának harsogó imája:
Üdvözlégy kis Jézus Bethlehem királya!

Harsog az angyalok lelkes glórija,
A pásztorok ajkán dicsőítő dal két;
Égi fényben uszik Efraim határa,
Déli nappá derült a csillagos éjjel.
Leszállott a mennyből Judának reménye,
Századévek során átragugó fénye.
S bérczei inognak, megzendül imája:
Üdvözlégy kis Jézus Bethlehem királya!

Négyezrednek tünt el sötét éjszakája,
Nyitva Ádám előtt a mennyország utja;
S ki a szörnyű átkot zúdította rája.
Szertezuzott fővel a mély poklot turja.
Széttörött a pokol súlyos rabigája,
Lehullt a szabadság piros hajnalára,

S felzúg az ég és föld egyesült imája:
Üdvözlégy kis Jézus Bethlehem királya!

Zokog Sion lánya, zokog örömben,
Magasan lengedez fehér lobogója;
A ki után lelke sohajtója régen,
Rabbilincseinek megjött oldozója.
Elveti gyászleplet itt már cölegénye,
Ara-koszorút fon királyi fejére.
S éneke felharsan, megzendül imája:
Üdvözlégy kis Jézus Bethlehem királya!

Sion leányával Bethlehembe jertek,
Hol rideg jászolyban szűz anyja ölben
Szunnyadozik szépen az isteni gyermek.
Ott ül a bús anya, könyv reszket szemében;
Megeredt könyárja lehullt szent fiára,
S a kis Jézus szépen felmosolyg reája;
S esőkjaiba fullad rebbenő imája:
Üdvözlégy kis Jézus Bethlehem királya!

Millióknak ajkán zendül meg az ének,
Júda magas bércze szent nevedet zúgja;
Hisz fényes nap kelt föl közepén az éjnek,
Nyitva már az ember mennybecsvő útja.
... Szűz aráddal én is leomlom előtted,
S rideg jászolyodnál esküszöm szerelme...
S szent gyönyörrel zengi ajakam imája:
Üdvözlégy kis Jézus Bethlehem királya!

Árvay Sándor.

A fájdalom.

Ki mondja meg nekem,
Hogy mi a fájdalom?
A legügyetlenebb
Hóhér a világon...
A ki áldozatá
Eszendő szám vágja,
De életet nem olt,
Csak néha napjába!

MOSDÓSY IMRE.

EPIGRAMMÁK.

«*Senectus ipsa est morbus.*»

Nincs olyan orvos, a ki gyógyítani tudja Szaváry
Régi betegségét. Mi baja? Nyolczvanas ő.

Emberi hűla.

Hálából, mert zengte dalát a pacsirta tavaszkor,
Őszkor az emberek azt megsütik és megeszik!

Érdem-kereszt.

Annyi bűnöst nem ítélte keresztre az ókor, a mennyi
Mostan az ártatlan, a kire vár a kereszt.

Bölcs és balga.

Bölcs embernek a bor s a szabadság lelkesedést ad;
Balgát állatíva térszen ez is meg az is.

O tempora!

Mert az igazságot nem tűri meztelenül e kor:
Mond leplezve igazt. Oh be szemérmes idő!

THEWREWK ÁRPÁD.

Az iparszabadság tönkre tette a becsületes, szolid ipart. Az iparosok szabadsága mindentől, a mi a derék és becsületes iparost alkotja, végveszélylyel fenyegeti azt a társadalmi osztályt, mely mint kenyérszerző és eminenter termelő eleme a mi közéletünknek oly nagy szerepre van hivatva.

S a mint az évek szomorú tapasztalatai az iparszabadság korlátozását sürögösen szükségessé tették, úgy kívánják nem kevésbé sürögösen ama szintén oly szomorú tapasztalatok, melyeket iparos körökben erkölcsi irányban bárki is tehet, hogy az erkölcsök ezen szabadságának gátot és korlátot vessünk.

Nem elnyomni a szabadságot, de biztosítani a becsületnek szabadságát ama határokat, ha kell, külső nyomattal is eszközözendő tiszteletben tartása által, mely határokat nélkül a szabadság csak a jók feletti zsarnokság ama gonoszok saját vesztére, kik e szabadságot önmagoknak bitorolják.

Társadalmi bajaink legtöbbje az iparosok helyzetével összefügg. Az iparosok helyzete pedig nemesak külső befolyások és viszonyok, de egyéb, talán még inkább döntő belső tényezők kifolyása.

A munkát egyesíteni a kitartással, a szorgalmat a takarékoszággal, az igényeket az egyszerűséggel, az öntudatot a vallással, a magán érdekkel a felebaráti szeretettel, ezek a nagy problémák, melyek nélkül virágzó iparélet nem képzelhető, csak vallás-erkölcsi alapon oldhatók meg egyedül kielégítő, igazságos és tartós módon.

Reformjavaslatokban nincs hiány. De orvosságot, mire oly nagy szükség van, egyik sem nyújt. Pedig nem a szavak, nem az eszmék, csak a tények segítenek.

Ily nagy tény az iparos osztály szellemi és erkölcsi emelésére, a szeretet sugallta nagy tény: a katolikus legény-egyletek intézménye.

Nem sok szó és még kevesebb csillogó frázis, de annál több tett, annál szebb valóság rejlik ezen intézményben.

Pótolni az oly nehezen nélkülözhető szülői házat, pótolni ennek oly kevésbé pótolható jótékony befolyását — visszaadni a gondos, örökös atyát az elnök személyében, visszaadni a szerető, résztvevő, szóval tettel segítő testvéreket az egyleti tagokban — visszaadni a családot az egyleti körben — menhelyet adni a testnek, oktatást az észnek, támaszt az akaratnak, serkentést és buzdítást az erkölcsi és szellemi haladásra, utmutatást a szak-képzettségben való tökéletesedésre — mind-megannyi nemes tett, mind-megannyi magasatos mű, melyek a kath. legény-egyletek intézményében virágnak.

Nem mondaná az édes üdvözítő az olyan elhagyatott, szülők, jóakaró barátok és becsületes emberek társasága nélkül szükölködő legényre nézve is: „Ki ilyent felvesz az én nevemben engem vesz fel?”

Bizonyára, ha valamikor, akkor az élet legveszélyesebb és legdöntőbb korszakában azon igazi „Sturm- und Drangperiode“ idején, midőn az alig ifjúvá vált legény magányosan, egyes egyedül áll a nagy világban, olykor nagy városban, támasz és védelem nélkül, akkor megmenteni a lelket, megtartani a becsületes uton, megóvni a botlásoktól, melyek gyakran oly végzetesek az egész életre, nagy, nemes, szent cél, melyre örömmel tekint le az Isten, mely iránt elismeréssel adózik a társadalom, hálaival ama boldogok, kik ebben résztvesznek, melyet végre hálaadó imájának forró könyeivel megfizet a szegény jó anya, ki fiának sorsán aggódik.

Amaz üdvös mag, melyet a halhatatlan Kolping Adolf 1846-ben először szétszört, megtermette bőséges gyümölcseit.

Midőn 1865. deczember 4-én elhívták a

menny angyalai, hogy örök jutalmát lelje, önzetlen szeretetének szerény, de áldásos műve messze földön el vala terjedve. A halálát követő majdnem husz év csak újabb szaporulatot, újabb virágzást teremtett.

Hazánkban már régebben szíves fogadtatásban és buzgó felkarolásban részesült ezen intézmény. S ha a legtöbb elnök minden buzgólkodása daczára a multban nagyobb lendületet meg nem engedtek különféle körülmények miatt, van alapos remény, hogy az újabb buzgalommal és ügyszeretettel felkarolt ügy szebb jövőnek néz elé.

A fővárosban ép úgy, mint sok vidéki városban lelkes, önfeláldozó és ügytevékeny férfiak vették kezükbe a kath. legényegyleteket, vagy folytatják ernyedetlen buzgósággal sok évi fáradozásukat.

A kitartás győzni, az atyai szeretet lángjával égő buzgalom diadalmaskodni fog. Mi sem nehéz, mi sem lehetetlen a szerető atyai szívnek.

Szaporodjanak bár a gondok, vérezzék bár a szív egyik másik háladatlan vagy megrögzött fiu magaviselete miatt, ignorálja vagy kicsinyelje bár a világ ezt a csendes, minden zaj és pompa nélküli családi tevékenységet: az atyai szív a gondok terhe alatt össze nem roskad, a csalódások mély sebeitől el nem vérzik, a világ balítéletének szava által mit sem vesz lángoló szeretetében. Omnibus omnia — az igazi szeretet. Omnibus omnia — az igazi buzgalom.

S mit a szeretet épít, a buzgóság tökélesít, a kitartás fentart, azt az *egység* nagygyá teszi.

Kolping atya az egyházi szerzettel szoros kapcsolatban rendezte egyletének belszerkezetét, a helyi, egyházmegyei és egyetemes elnökökben megmutatta az egység képesait és a szabadság biztosítókat.

Szent karácsony napján.

— A „Korunk“ eredeti tárczája. —

A vásártér erdővé változott a sok fenyőfától, mindenütt fény és világosság; az emberek arcán az öröm, mosoly, általános ünneplés hangulat, akár csak a tavasz ünnepe volna ez a nap, a kereszténység örömnapja.

Mennyi öröm egy napon! Mennyi sok fáradságnak gyümölcse érik meg e napra! A kis bábé, mennyit fáradozott a kis kézi munkáján, melyet a papának és mamának fog ma bemutatni. Mit fognak szólni? Akár csak a világ változnék meg azután, olyan nagy várakozása. És — valóban nagy is jutalma a piczinek — gyémánt — szüleinek örömkönyve.

És viszont? Mennyi gond és szeretettel gyűjti a szülő kisdédének az ajándékot! A harmadik szoba ajtaja zárva marad, benn valami titokzatos történet; közepén fenyőfa nő ki, a papa hozza rá a gyümölcseit. Minél közelebb az érzés ideje, annál inkább dobognak a szívek...

Ha ilyen volna mindenkinek a karácsony!... A szegény özvegy, kinek alig kerül a megélhetéshez elege — szintén örvend ugyan — de öröme fájdalommal kevert. Csak fiacskájának

öröme zavartalan, az aranyos almának és diónak ép úgy örvend az, mint a gazdag a drága ajándéknak. Csak a kirakattól látja a sok szépet, gyönyörűt, nevét nem is tudja azoknak a drágaságoknak...

Édes anyja végig vezeti azokon az utcákon, a hol minden ablakból vigás és öröm hangzik. A kis fiu boldogan érzi magát már így is, és nem érti, hogy anyja e sok szép mellett még is sirni tud.

A midőn a zajos utcákból kiérnek és közelebb jönnek lakásukhoz, a hol a sötét ablakok száma mindinkább gyarapodik, csak akkor érez még a kiesi is valami furesát, fáj neki is a sötétség, csendesség, habár nem tudja miért, mivel az a szegénység...

Az öreg anyóka, a ki a sötét, dohos pineze szobában, egészen árván elfeledve a világtól a kályha mellett üldögél, szintén örvend, örömnap ez neki. A szomszéd asszony fával ajándékozta meg, be van fűtve szobácskája. A szobácska melegedő légével az anyóka szíve is felmelegszik, gyorsabban dobog. Szemei elé kerülnek boldogabb napjai, a midőn férje, gyermekei éltek; a midőn az ő asztalán is mákoscsusza párolgott, és még igazán volt oka örvendeni. A szegény anyóka arcáról rég nem érzett boldogság sugárzik: a

mult képei, mintha megvalósulnának előtte. Szemei becsukódnak, mintha sértenék a karácsonyfa gyertyácskái, és elalszik. Édes álom az, mely elnyomja, édes, mivel nem fog a keserű valóra térni. A kis Jézuska nem hozott ugyan neki semmit, és mégis a legnagyobb öröm az mi érte, elvette fájdalmát, nyomorát, magához vette őt is.

Az első emelet ablakánál is leskelődik valaki, talán a kis Miczi, vagy éppen a Ferike? Várja a Jézuskát?

Vár igen ott is valaki valakit, a legédebb remények között. Minden kapunyitáskor, mintha fojtaná valami, szólni akarna és nem tud, — egy név az, mely ajkán lebeg — melyet kimondeni nem tud a boldog leány! Szíve választottját várja utról.

A táviratot már egészen elrongyolta a sok olvasástól, görcsösen szoritja kezei közt.

Ma, most kell nékie megjönnie, minden perc órának tűnik, ha sokáig tartana, talán megföhérednék hőszerű vállára leomló holló fűrtel. De im koppanik az ajtón — az kitárul — a két boldog szemben áll. Egyik sem szól, nem tud szólni. A papa, mama a háttérben szintén elnémulnak — összenéznek csupán — abban a pillanatban elmondják egymásnak, hogy igen is értik a jelenet nagy-

*

Concordia parvae res crescunt. Egységes vezetés, közös eljárás, kompakt összetartás erőt, tekintélyt, sulyt kölcsönöz kifelé és befelé.

Erő, tekintély, suly, minden elpusztul egység és összetartás nélkül. A felbomlás kezdete az egység távozása. Az erő hanyatlása az összetartás hiányából keletkezik.

„Korunk“ ily irányban, ily szellemben fogja fel a kath. legényegyletök misszióját ily eszmékkel kíván teljes lélekkel hozzájárulni, hogy parányi erejével valamit lendítsen a nagy és felette korszerű vállalaton.

„Korunk“ szívesen nyitja meg hasábjait bármely idevágó közleménynek és kiváló figyelmének különös tárgyát fogják képezni mindenkor a kath. legényegyletek kül- és belügyei.

Szeretet, buzgóság, egység! a mi jelszavunk. Ezen jelszóban fogunk, mert kell győzni.

Isten áldja a tisztos ipart!

DR. WOLFFA NÁNDOR.

Az urhatnáság.

Társadalmunk ezer sebből vérzik; bárhova tekint a figyelmes észlelő, beteges idegességet, kóros anyagot s gyakran magát a kórt kell szemlélnie.

Orvoslást, gyógyulást kell társadalmunknak nyújtani, hogy a legnagyobb magyar jóslata, mely szerint „Magyarország nem volt, hanem lesz“, teljesüljön.

Társadalmi bajaink legnagyobbika az *urhatnáság*, mely már annyira elharapódzott nálunk, hogy a ragály jelegét ölté magára. Hiszen a szülők, napjainkban, midőn gyermekük pályaválasztása kerül napirendre, másról, mint *uról*, hallani sem akarnak.

Ne értsen minket félre senki! Nem a tudományos képeztetés ellen emeljük szavunkat, hanem az ellen, hogy a tehetségre való tekintet nélkül, tudományos pályára kényszerítetnek fiaink, s ilyenképp az urhatnáság mániájának lesznek áldozatai.

Es mivel nem tartunk azokkal, a kik min

szerepét, érzik ugyanazt, megindulva a boldogságtól a fiatalok felé közeledek és átölelik őket. Ők a legboldogabbak, egyenlő karácsonyi ajándékot nyújtanak egymásnak: kezét kézért, szívet szívért...

Es így jut ki mindenkinek öröme, mindenkinek öröme: gyermek, ifju férfi, úgy az agg. Öröm és remény vállalkoznak e napon.

Nemcsak a gyermek és az agg remél ilyenkor, de még szerény magam is.

Reményem ugyan inkább vágygyá törpül, mivel a reményhez némi jog kell — én pedig joggal nem várhatok.

Felállítok én is majd karácsonyfát gertyácskával, de üresen, azután oda állok az ablakhoz és fogom várni — a kristkindliket* pénzes levélhordót rózsaszínű utalványokkal, hogy legyen éke az én karácsonyfámnak is. Milyen szép lesz a piros és zöld szín!

Hátha még fehér is jönne hozzá pénzes levél alakjában, az volna ám csak a nemzeti szín!...

A KIADÓ.

* Mivel minden egyes utalvány egy kristkindli.

den baj ellen a kormánytól várják a gyógyírt, hanem magát a társadalmat tartjuk a hivatott orvosnak, szabadjon elmondani nézetünket.

A ki társadalmi viszonyainkat ismeri, nem fogja tagadni, hogy — kevés kivételével — legalább is hivatalnokokat akarnak a szülők gyermekükből nevelni s így ez egyoldalú célhajbaszat miatt e téren túlsokan vannak, míg ott, hol az ember kellene: a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi pályán hiányzik a valódi képzett elem; erre nem szánják ők fiaikat, hiszen nekik „*tekintetes ur*“ rá kell lenni!

Középtanodáink hemzsegnek a tanulóktól, új és új ily iskolákat kell felállítani. A midőn pedig az ezekből kikerült ifjak az egyetemre is elvégezték, látjuk csak, mily csekély a valódi tehetség. Legnagyobb része — fájdalom — csakis az ugynevezett *müvelt proletárokat* gyarapítja. Csupán szülei hiúságának tettek eleget, önmaguk pedig többnyire elveszték úgy az élet, mint a társadalomnak. Öszintén kimondjuk, hogy bünt követ el, ki valódi hivatás és tehetség nélkül, s tud. pályák bármelyikére lép, mivel ezek híjjával, itt a bukás örvénye tátong feléje csupán!

Avagy életezel-e, midőn a cifra sallang miatt, mit hivatali címnek nevezünk, legtöbb esetben 30—40 frtnyi havi díjért kell a napszámnál is nehezebb munkát végezni, s igen gyakran megöregedni, míg 600—700 frtos hivatalnoki álláshoz jut!

Hivatás-e, midőn az ügyvéd az uzorás zsoldosává kénytelen szegődni és az orvos a fertelem bérenczévé lesz, csak hogy mindennapi kenyerét megszerezhesse, mely még így is mily sokszor hiányzik.

A becsületes munka a legszebb nemesi oklevél, mely tisztességet és becsültetést biztosít minden jóra való embernek. Hazánkban pedig különösen a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi téren kell az erő. Versenyeznünk kell a nálunknál előbbre haladott államokkal e téren is.

Ha fiaink legnagyobb része ily életpályán fog haladni s csak kit kiválóbb tehetség, benső vágy sarkkal, lép a hivatalnoki és egyéb tudományos pályára, fogyni fog a már dagályszerűleg gyarapodó *kétes* existenciák száma.

Es társadalmunk sem lesz a gázság mindenféle nemével elárasztva.

Angolhonban, melyre pedig oly igen szertünk hivatkozni, nem kérdik mivel foglalkozik valaki, de igen is azt, vajjon tisztos munkával keresi-e kenyerét, és csakis így a köz-tiszteltetésben részesül. Utánozzuk e téren a gyakorlati angolt, saját és nemzetünk érdekében. Értsük meg valahára, hogy a munka nemcsak nem szegényit, de becsültést szerez, s hogy örökké igazak a szabadságdalnok szavai:

„A munkás pór szegény,
Bár észrevétlenül,
Dolgozik a hon derületén.“

SZEPESSI FERENCZ.

KATH. LEGÉNY-EGYLETI ÜGYEK.

A budai kath. legényegylet f. hó 14-én kezdte meg ez idei népszerű felolvasási sorozatát, mely mostantól husvétig vasárnaponként fog tartatni, leszámítva azon egy-két vasárnapot, melyen szini előadás, s egyet, melyben az egylet farsangi mulatsága lesz megtartva.

Az első felolvasást Lehmann Ágoston az egylet elnöke tartá. Üdvözli a mintegy 70 főnyi egy-

begyült hallgatóságot, kifejezi ezután e felolvasások célját, — melyek a mai nappal a harmadik évet érik meg — melyek ép úgy mint az egylet maga hivatják e mester ifjuságot vasárnap szabad idején lélek nemesítő és ismeretterjesztő módon foglalkoztatni s káros mulatságoktól elvonni. A tiszt. közönséget pedig reméljük e népszerű felolvasások szintén érdekelni fogják, levén tárgyai a gyakorlati élet hasznára választva.

Elnök kölni utját veszi tárgyaúl ma kezdett s jövőre folytatandó egy-két szabad előadásu értekezésének.

Célja utjának az volt, hogy láthassa az utközbe eső számos német legényegyletet s hogy a mit azokban üdvösnek lát, azt a mi viszonyainkhoz mérve itthon is életbe léptethesse. Magát Köln városát pedig azért tüzte ki végcél pontnak, hogy ott az ez év aug. 20. megtartandó általános német legényegyleti nagy gyűlésen mint meghívott egyleti elnök részt vegyen a Schäffer általános vezérelnök vezetése alatt tartandó értekezletin a nagy gyűlésnek.

Szokása levén az egyletnek minden vándorló tagja számára vándorkönyvecskét adni, az elnök maga is vett magához ilyet. Az ily könyvecske míg társjegyleteknél igazolja a tagot, a benne nyomtatva levő velős intések erkölcsi vezérelvek által pedig erkölcsi utmutatóul szolgál a tagnak.

Indult az elnök aug. 7-én Budapestről s szerencsésen megmenekülvén a Zebegényi felhőszakadás alkalmából a vasutat is majdnem ért szerencsétlenségtől, miben Isten ujját és a tagok hathatós imáját látja, elért Bécsbe, Ausztria székvárosába, hol az egyletet, avval kapcsolatba a mester tagegyletet, melyben volt, de már mesteré lett tagok tartoznak meglátogatván, tisztelettel tette Goutcha tabori püspök a legényegyletek e második atyjánál. Innen Salzburgba, majd onnan Münchenbe ért, mindkét helyen természetesen a legényegyletek képezvén első és főgondját, hol is mindkét helyen nemcsak szívélyesen fogadták, de vándor könyvébe is bejegyezték ott létét, az illető elnök dr. Szivald udvari kápián bécsi, dr. Anthaler tanár salzburgi és Mayer szentszéki ülnök müncheni elnökök.

Utána a másodelnök olvasott fel az élelmi szerek hamisítása, annak okai és gyógy módjairól. 1/29-kor, reméljük megelégedéssel távozott a tisztelt közönség.

Kántor Lajos
m. elnök

Legényegyleteknek vagy más intézeteknek nem tudjuk eléggé figyelmébe ajánlani a „Katholikus Legényegyleti színműtár“ jelesen szerkesztett kiadványait. Az első füzet: *A betlehemi csillag*, énekes karácsonyi játék négy felvonásban. Pócsi és Schwabl után szabadon magyar színre alkalmazta Lehmann Ágoston, Budapest-jobbparti (budai) kath. legényegylet elnöke. Zenejét írta Rampis székesegyházi karnagy. A budai kath. legényegylet tulajdona. A tiszta jövedelem nevezett egylet tőkájének gyarapítására fog fordítatni. Megrendelhető a szerző vagy kiadóhivatalunknál. Ára 40 kr. Zenerész 2 frt.

A budai kath. legényegylet f. é. decz. 21-én felolvasó estélyt tart. Felolvasnak: 6—7-ig Kador Sándor a „Zenéről. 7—8-ig Lehmann Ágoston, „Kölni utam“ című felolvasásának folytatása.

Egy skatulya tanulmány!

— Karczolat. —

Lapunk fején oda van írva, hogy ismeretterjesztő lap és így nagyon méltányos dolog, ha nemcsak szépirodalmi dolgokkal, hanem ismeretterjesztő dologgal is igyekezzünk t. olvasóinkat mulattatni. Sok mindenféle lehet ismertetni, de azt hiszem, már ismert valaminek még nem ismert tulajdonát elmondani még a legjobb lesz.

Ismerik-e önök a skatulyát? De különösen ennek sajátosságát és sokszor titkát?

Önök bizony talán azt a skatulyát értik, mely már skatulyába való. Nem én, még olyasmiről sem szándékozom ez uttal írni, a mi mintha a skatulyából való lenne. En azt a közönséges skatulyát értem, a mely kéregpapirból (papendeckel) való és valaminek tartályát képezi.

Csak hogy a midőn még erről a skatulyáról is van szó, még akkor is tág tér nyílik értekezni. Az ilyen skatulya lehet ártatlan és ártalmas. Az ártatlanok közé tartozik az, a melyekben Szinnyei papa íróit tartogatja, azután a melyikért gyermekkoromban kívántam, hogy valaki beteg legyen és a doktor bácsi azt a betegnek rendelje. Ezekhez tartozik a cylinder, nyakkendő stb. skatulya.

De ezuttal az ártalmas skatulyákról akarok megemlékezni, azokról, amelyek skatulyák birtokában van.

Hogy kit és mit nevezünk olyan skatulyának, aki skatulyákat birlal, azt talán nem szükséges fejtegetnem.

Többnyire ártalmas, kopott ruhájú, hiányos fogazatu és molyrágta hajékkal bíró hölgyek azok, a kik birtokukról, a skatulya hadról vették nevüket.

Szegény skatulyák! Már értem azokat, a melyek az ilyen skatulya birtokában vannak. Mennyi titkot rejtenek ezek!

Hanem, hogy skatulya értekezésemet kellően megérsék, szabadjon egy rövidke történetkével szolgálnom.

Édes anyáméknál volt minden héten egy nap, csütörtök, a melyik arra volt szentelve, hogy a városban lakozó összes néném, a számat le sem merem írni, össze szoktak jönni kávé uzsonához.

Ez hagyományos szokás az öreg asszonyoknál, csak azt nem tudom, hogy mielőtt a kávé feltálatlák, mihez ültek akkor?

Különben most sem kávé a vonzerő, mely őket össze szokta hozni, hanem az érdekes discurzus!

Az ilyen kávé asztal csak akkor kifogástalan, ha annak valamelyik rendes tagja hiányzik.

Ha mind együtt van, megszűnik a tárgy, hogy miről diskuráljanak!

Lehet ugyan az édes mult eseményein rágódní, meg boszorkány történetekkel is tölteni az időt, csak hogy mi az egy alapos bíralathoz képest: az X. néni rendetlen szobái, vagy rossz rántása fölött?!

Evek hosszú során keresztül volt alkalmam tapasztalokat gyűjteni és így ezekről ime alapos ismertetést írhatok.

Az óra négyet üt, a mama már a konyhán, a cseléd a kifliért, 12-öt hoz, hihetőleg elég lesz, különben nincs messzi a pék. Hatalmas kávé illat járja át a szobákat, melyet férfi irtó szernek lehet ilyenkor leginkább elnevezni. Az illat megjelenése után legjobb minden férfinak kotródní hazulról. A férfi zavarja a fesztelen mulatságot, mert bizony sokszor ő felüle is jön egy más a kávé asztalra.

De hall! Csengetnek, két óriási czuppanás, az obligát köhintés és Rózi néninek egyelőre csupán Zeferl nevű kutyája ugrik be a szobába. Minden üdvözlés és hely kínálás nélkül

a divánon terem és onnét várja urnője megérkezését.

Sokáig kell szegénynek várni, mivel a legfontosabb dolog (hogy t. i. a hus két krral drágább lett) a konyhában lesz megbeszélve.

Addig tart a pausa. Csupán Miska a házi macska nyújtózik kelletlen, érzi, hogy máma kevesebb lesz az uzsona tej, valószínűleg Zeferl kutyának jut a fele.

Zeferl hirtelen leugrik kényelmes helyéről és dühösen az ajtóhoz ugrik, mérges vakogást hallat.

Ahán újabb vendégek! Pszt! ki lehet ez?

O,é! Régi ismerős! A nagymama unoka testvérének illetve mostoha fivére leányának nevelt lánya a Rézi néni, — pardon még kisasszony — különben nagyon mulatságos néni, különösen ha elmondja, hogy kosarazta ki udvarlóit, anno dazumahl.

S így megy ez, a mig az asztal megtelik, sőt mig már a macska asztalka is elő lesz véve.

A macska asztalnál a legfiatalabb szokott ülni. Milyen mulatságos ilyenkor az elhelyezés!!

A Rézi néni üljön oda! O miért a Rézi? A Jusztin néni februárban született, őt illeti a hely. Kérlek benneteket csak nem ültök oda, hisz tudjátok, hogy a Juli néni a nagy árviz után született és így őt illeti a hely! És így addig tart a vita, mig végre két-három fahé kinyilvánul.

Rége a békét a bástyáról lelógó fehér zászló jelenté, a fahét a néni lelógó orra mutatja meg.

Nincs az a barometrum, mely olyan érzékeny lenne, mint egy ilyen néninek az orra.

De most veszem észre, hogy látszólag eltértem elbeszélésem tárgyától, habár skatulyákról beszéltem eddig is, de ez a skatulya tanulmány annak csupán kiegészítő részét képezte.

Ezen skatulyák, akarom mondani néni közt volt nekem egy igen jó akaró néném, ki se kutyát, se macskát nem tartott, hanem engem tartott kedvencének, a mit én akkor tájt nem tudtam még eléggé méltányolni, mint azt rögtön el fogom mondani.

Nevem vagy születésem napján, történt, hogy ez a jó néni, kit gyerekkoromban pápi néninek hívtam, mert mindig hozott valami enni valót. Egyszer pl. egy óriási perczet mákkal behintve, a zsebében lévén a percz is a tubákos pixis is és innét a mákos percz.

Hát igen, ez a néni hozott nekem ajándékot és pedig egy skatulyát.

En perczé hálálkodtam, sőt még kezét is csókolva siettem vele a másik szobába megnézni a skatulya tartalmát. Nem volt benne semmi!

Noj szen, ez is ajándék?! Mérgezen egy szekrény tetejére dobtam és a néni kegyeimből örökre időkre száműztem. Szegény néni! Váltig mondta, hogy tartsam jó helyen a skatulyát, mivel az drága! És majd ha már nagy leszek, fogom annak hasznát vehetni. Csak hogy én ezt nem hittem, és egy alkalommal alággyújtó papir helyett a skatulyát dobtam a kályhába.

Sok idő telt el azóta, a skatulya elhamvadt, már a nagynéni is jó ideje porlad, csak hogy a skatulyával egy kis vagyon is elhamvadt!

Mikor t. i. a nagynéni meghalt, végrendeletének egyik pontjában a skatulyát hagyta reám, azaz a nevezett skatulya tetejébe ragszott értékpapirokat.

Képzhetik, hogy mennyire szántam bántam tettemet, annyira ment pietásom a skatulyák (papiros) iránt, hogy ha kezemben akad egy, mielőtt eldobnám, mindig megnézem a tetejét. Csak hogy az a baj, hogy nincsenek most már jó nénik.

A SZERKESZTŐ.

Kolping Adolf.

Irtá: LEHMANN ÁGOSTON.

A letűnt századok és jelenkornak történetéből merített igazság az, hogy minél kevésbé virágzik valamely államban a műipar, ott annál alacsonyabb fokon áll a polgári műveltség, mely a szerint halad előre és emelkedik lépcsőnkint mzasabbbra mindenhol, a mint emelkednek a különféle mesterségek és tökéletesednek azok művei. Ennélfogva a foglalkozó kézműves osztály a társadalom fölvirágzásának és ezzel együtt járó jólétnek, egyik főszekőze és tényezője lévén, mint ilyen a társadalom kitűnő figyelmére méltó. Ezt belátván az újabb kor, érdeme szerint kezdé becsülni és kegyelni nemcsak az önálló kézművesek munkás tömegét, hanem ezen közhasznu pályára vállalkozó segédek és tanoncokra is kiterjeszté gondoskodását, részökre ipartanodákat és ismétlő iskolákat alapítván, a hol ők a szükséges ismeretekben kiképeztessenek. Mert hiszen az ifju iparossegédek a társadalomnak épen oly szépreményü csemetéi, a hazának és nemzetnek ép oly figyelemreméltó sarjadéka, mint bármelyik magasabb intézet növendékei.

Az iparos ifjakból egykor a közjólétért fáradozó mesterek, érdemdu polgárok, a kedves hont új nemzedékkel, nem ritkán dicső fiakkal megajándékozó családtyák fognak válni, mert nem gyakori esemény-e, hogy igénytelen kézműves szülők családjából jeles buzgalmu főpapok, lelkipásztorok, magyhirü tudósok, magasra emelkedő kormányférfiak, vitéz tábornokok, jeles költők lépnek ki a nagy világ színterére?

Ekként az iparos ifjak tömegét méltán hasonlíthatni gazdag bányákhoz, melyek ha jól kiaknáztatnak. kebelökből tömérdek kincset szolgáltatnak.

Ezt az igazi népbárátok tudván — s is mervén a műhelyek árnyoldalait és azon körülményeket, melyek szeint az iqaros ifjak előtt a hittetlenség és erkölcsi romlásra világserzte tágas tér áll nyitva, hol többnyire elbotlanak; eme szánandó helyzetből kiemelni, őket a vallásosság és erény boldogító útjára vonzani volt legfőbb óhajok.

Ily dicső népbárát, a ki egész életét az iparos segédek boldogítására szentelte volt Kolping Adolf a katolikus legényegyletek alapítója.

Kolping Adolf született 1813. évi decz. 8-án. Szülei kívánatára a cipész mesterséget tanulta, 1829—1836-ig mint legény különböző helyen dolgozott. Szabad idejét már akkor is olvasásra, tanulásra fordította.

Végre legfőbb óhaját 1837-ben érte el, midőn a kölni gymnasium harmadik osztályába fölvetetett. Gymnasiumi tanulmányai után a teológiát Münchenben végezte. 1844-ben a kölni papnöveldebe lépett és 1845-ben szenteltetett áldozárrá. Mint áldozár Elberfeldbe küldetett káplánnak. Itt lett ő a „katolikus ifjak társulatának“ elnöke és e társulatot alakította át „legényegylet“ té. 1849. ápril 2-án ment Kölnbe, hol nagy nehézségek közt alapította a kath. legényegyletet és ezental csakis az egyletnek és annak elterjedésének szentelte életét, mig 1865. decz. 4 én befejezte áldásdu működését.

1848 ban Kolping egy kis füzetet irt, mely nemcsak Elberfeld lakosainak, hanem mindazoknak volt szánva, kik a nép javát akarják. Czime: „A legényegylet.“ Az irat jeligeje: „Munkaszeretet minden sebet gyógyít, pusztaszavak csak nagyítják a fájdalmat.“ E jeligében viszatükrözik Kolping egész ideája. De lássuk e kitűnő iratot fívonásaiban.

(Folyt. köv.)

Fővárosi levél.

A királyi pár több heti gödöllői tartózkodása után decz. 17 én délután Budapestre költözött át, a hol január közepéig fog időzni. Az udvari személyzet egy része már korábban érkezett ide a magyar államvasut külön vonatával, míg a királyi pár csak 4 óra előtt érkezett meg. A vonat a meghatározott időben érkezett meg. Legelőször a király szállott ki a vonatból s segédkezet nyújtott a királynénak a kiszállásban. A királyné után Mária Valeria fhgné, Amália bajor hercegnő, Lichtenstein Rudolf herceg, stb.

Ezután az udvari fogatokba szálltak és a budai királyi várakba hajtottak. Az első kocsiiban a király foglalt helyet a két ifju hercegnővel, a másodikban a király ült Lichtenstein herceggel, ezt követte az udvari fogatok hosszú sora, a kíséret s az udari személyzettel.

A főrendiházban e hó 17. foglalta el Sennyey Pál b. az elnöki széket. A képviselők nagyobb érdeklődést tanúsítottak ezen esemény iránt, mint maguk a főrendek; a képviselők karzata tömve volt, míg a főrendek padja nagy hézagokat tüntettek fel. Rövid székfoglaló beszédéből a következő passzust jegyezzük fel: „Az ősi alapokra fektetett új felsőháznak kinyomata — ugymond — legyen önálló, maradandó, hazafias és nemzeti.“ Reményeljük, hogy így lesz.

A főváros magyar pinczérei a napokban Schochátzky József elnöklete alatt gyűlést tartottak, melyben elhatározták, hogy a fővárosi tanács amaz indítványáért, mely szerint a vendéglőkben és kávéházakban magyar pinczerek alkalmazandók, hála köszönetet szavaz. E köszönetet az értekezlet egy fölíratba foglalta, melyben egyszerűen kijelenté a fölötti mély fájdalomát, hogy a tanács e hazafias törekvése a közgyűlésen hajótörést szenvedett. „A kötelesség, melylyel ama nemzet nyelvének és szokásainak adózni tartozunk, melytől lételünk és önfentartásunk függ — így szól a fölírat egy passzusa — arra serkent, hogy mi fővárosi magyar pinczerek a magyarosodás érdekében jövőre is kötelességünket teljesítsük.“ A fölíratot 236 pinczér írta alá. A napokban adták át Kammermayer Károly polgármesternek.

A temesvári kir. ügyesség a francia kormánytól azt az értesítést kapta, hogy a Temesvár környékéről való Gaertner János, ki a francia idegenek legiójában szolgált és onnan megszökött, mint katonaszökevény halálra ítéltetett. Augusztus 12-én lőtték agyon Tonkinkban.

A bécsi villamos kiállítás deficizzal záródott. Az igazgató bizottság a most összeállított és közzé tett mérleg szerint a ve ztességet 54143 frtban állapította meg. Kérdés, milyen deficizzal zárjuk be majd mi kiállításunkat?

Még valamit a vidékről.

Szegeden vérfagyasztó gyilkosságról beszélnek, melynek alapja az állatiasságig süllyedt szenvedély volt. Írják Szegedről, hogy Menyhart József napszámos 5 éves leánykáját megfojtották ágyában. A gyanu a leányka 18 éves Etelt és annak szeretőjét, a 20 éves Magyar Gyurit terhelte. Most a vizsgálat kiderítette a tényállást, Magyar és Etel már régóta tiltott viszonyban éltek egymással s a szerelmeseket mi sem zavarta, mert a leány apja egész nap a házon kívül dolgozott. Egy

reggel 7 óra tájban a kis 5 éves Erzsike felébred s meglátva nénjét a legény ölében, így szól: „Megállj Etel, megmondom édes apámnak!“ A szerelmesek fölriadtak s elhatározták, hogy vétkük tanuját megfojtják. Megragadták a kis áldozatot, a szörnyeteg testvér kendővel tömte be a száját, azután ujjával befogta az orrát, a legény pedig ezalatt, hogy ne rugdalódzon, kis lábait fogta s tartotta mindaddig, míg a gyilkos leány nem jelentette, hogy az áldozat már megfulladt. A gyilkosokat a féktelenkedő bujaság önkivülete annyira elragadta, hogy a tett elkövetése után is órákig együtt szerelmeskedtek. A megfojtott gyermeket belegöngyölték az ágyruhába s csak délfelé tanakodtak, hogy mitévők legyenek. A legény elsiertet, a leány pedig előbb a szomszédokat, aztán atyját akarta tévutra vezetni. A gyanu azonban mindjárt ellene s kedvese ellen fordult, őt rögtön elfogták, Gyurit azonban csak este találták meg egy rokonánál. A férfi vallott előbb s csak mikor erről értesült, vallott a leány is. A legény igen meg van illetődve, Etel azonban nem igen látszik érezni tettének iszonyu voltát. A jegyzőkönyv aláírásakor nevetve mondta a biztosnak, hogy tud ő szebben is írni, s az előbb nagy betűkkel írt nevet kitörülte, újra kiírta nevét szépen, lassan, gömbölyű kis betűkkel. Különbözn igénytelen, vézna teremtés, kinek csak sötét, mélyen fekvő szemei árulják el szenvedélyességét.

A dohányzók számára érdekes tudni valót közöl a „Budapest“ egyik száma, midőn írja: A jámbor püfekelésről senki sem hitte, hogy nagyobb veszedelmet rejt magában, mint hogy a rossz trafik felrágja a nyelvet, s rontja a tüdőt. A párisi „dohányellenes egylet“ nek jutott a feladat, kimutatni a dohányzás borzasztó veszélyeit. Olvasd, jámbor olvasóm, a ki épen most töltöttél rá szűzi termésedből, hogy mi rejlik pipád fenekén. Az egyletben ugyanis felolvasták Leysson Hyacinthé aszszony, a tudós (?) feleségének egy férje nevében írt levelét, a mely kijelenti, a dohánynyal való tulságos élés, nemcsak a lelkiismeret elvadulását okozza, hanem Oroszországban megszülte a nihilizmus, Franciaországban pedig a hitetlenséget s a nép fogyását. Hogy az érdemes Hyacinthé papa miképp bizonyítja be e nagy filozófiai elveit, arról nincs hír.

Gondolatok.

Végzetlenül szebb, magát inkább tiszter megcsalattatni, mint az emberiség iránti bizalmat egyszer elveszteni. ZSCHOKKE.

Az embernek legékesb tulajdona a szép lélek, s csak az, s nem egyéb határozza el valódi becsét. GR. SZÉCHENYI ISTVÁN.

Bajos dolog hozzá szokni azon fájdalomhoz, miket nekünk megsértett hiuságunk okoz. BALZAC.

Önézés, te vagy a diadalmas bére, nem a díj KÖLCSEY.

Ha gyűlölök, megfosztom valamitől önmagamat; ha szeretek, avval válok gazdagabbá, a mit szeretek. SCHILLER.

A bohó ember leguggol mint a madár, ha csak messziről is látja feléje közelíteni a szerencsétlenséget. JEAN PAUL.

Frissítő.

Talányos mese. Egyszer volt egy nagy rét, azon sok mindentéle bojtornán és csalán tenyészett, hogy még jobb legyen a termés, Timoleon kertész kezdte boronálni a földet, Timoleon gazdából telkes gazda lett már, és így Censor jött utána. Reméljük, hogy a Censura majd lekasálja mindenestül.

*

Tisza Lajos Szögedében monogramját nyomatta mindenhová, Tisza Kálmán is nyomtathatna valamit mindenhová — — — a bihari pontokat.

*

Megtörtént. Az országház folyósáján két képviselő beszélget hangosan, Tisza K. meg mellettük halad.

A. Mit gondolsz, vajjon a magyar vagy a német Tisza ártalmasabb?

B. Kaczag. Tisza, nagyot prüszent és a fekete ocularium lepottyan.

*

Modern meghívó.

Kárpelesz Náthán urnak, Budapesten.

Ezennel meghívok ünt özletem 25. bukásának jubileum dinye sojarejához. Móríc Knopflüh nadj khereskedü a váczuotról.

*

Görgey rehabilitálásához, mi is járulunk, ha Gyulai nem lesz mérges minden magyar írora, ha Pulszkynak csak egy hivatala lesz, ha Rotschild kridát mond, ha Tisza még ez évben lemond, ha Budapesen jó lesz a rendőrség, és ha — a „Korunk“-nak 3000 előfizetője lesz.

*

Egy nagyváradi mameluklap jelenti, hogy a mindent kiesínáló jókedvű adakozó méneséből 4 lovat hozatott fel a fővárosba, eladni. Hátha még azokat is eladhatná, a kiket lóvá tett! Akkor lehetne csak jó gscheft.

*

Nestroy aforizmai. Bécsben „Aus Nestroy“ czimmel érdekes kis füzet jelent meg, mely az ismert színész és színműíró darabjaiból tartalmaz pompás mondásokat. Ime egy pár mutatvány; „Ép az az ostobaság, és nagy igazságtalanság, ha a gazdag emberek nem hívának meg többé gazdagokat, hanem szegényeket, mindenkinek volna elég enivalója.“ — „Minden emberről a legrosszabbat gondolom, még magamról is és még ritkán csalódtam.“ — „Ha valakit kidobnak, az elég; minek aztán még gorombáskodni is?“ — „A szegénység kétségkívül a legborzasztóbb. Nekem ide tehetne bárki tiz milliót, hogy érte szegény legyek, nem fogadnám el.“ — „Hogy vannak emberek, a kik bálba mennek, azt értem, de hogy vannak emberek, a kik bált adnak, ez marad örökre rejtély előttem.“ — „Mily nemes tett, mikor kezűnket annak kezébe tesszük, kinek tulajdonkép arczára kelene tapasztalnunk.“

*

Leleczázott koldus. Korcsmáros: „Hallja kend Máté, ne igyék annyit, mert megint itt felejtí a — mankóit!“

*

Beszélgetés közben: „Igenis kedvesem: Nem haboztam neki véleményemet nyiltan, az egész világ hallatára megmondani!... Az igaz, hogy senki sem hallotta!“

*

Háziaszonyi principium. Férj: „Ki itta ki az én egész palaczk snapszomat?“ — Feleség: „Én, mert én nem tűrök semmitéle snapszot a házban.“

Jaques hazatért a katonaságból és megnősült. Vasárnap elmege feleségével a korcsmába. Mulatság után fizetésre kerül a dolog és Jaques titkon felesége kezébe csusztatja a tárczát.

„Fizess tel én nem értek az ilyesmihez.

Barbey d'Aureville egy csinos mondása a naturalistikus írókról.

„Belépnek Augiász istállójába, hogy ott... egészen kényelmesen leheveredjenek.

Szórakozottság. „Nagyságos ur, koldus van odakint.” — „No hát mit akar?”

A törvényszék előtt találkozik férj és nő. Utóbbi az elválást sürgeti. Az elnök megkísérti a békéltetést.

„Miért e harag asszonyom? Azért, mert férje kissé heves, szive mégis csak önért ver.”

„Igen, de ha csak a szive verne.

Hogy Don Quichottok ma nap is kerülnek, legjobban bizonyítja a „Magyar Korona”, a ki mindig védekezik, üt, ver, tombol, anélkül, hogy valaki bántaná. Ki bántsa a szegényt!? Ráillik azonban: „Den schuldigen Mann geht das Grausen an.

Halk kérdés. A: „Te, János, micsoda spektakulum volt nálatok ma reggel? Azt hittük, hogy az egész ház összeroskad.” — B: „Semmi különös, — csak nőm kérdezte, hogy meddig voltam tegnap megint a kocsmában.”

A gyerek szobából. Lizike: „Én ügyvédhez megyek nőül, ha felnövök.” — Pannika: „Én meg katonatiszthez.” — Lizike: „Ugyan hogy lehetsz olyan könnyelmű? kiüt egy háború, férjed elesik, s aztán mit fogsz csinálni a te hét gyerekeddel?”

Bébé a karácsonyi meglepetéseket tárgyalja. — Ugy-e kedves mama, valami szép ajándékot kapok karácsonyra?

— Igenis fiacskám, ha jól vised magad.

— Mit adsz, kis mama?

— Majd meglátod!

— De én most akarom tudni, érdemes lesz-e, hogy jól viseljem magam.

— Rűfke lébn, én már hojnoli 2 órátul fogya fűnt vadjok.

— Haszt eppesz!! — az ádjban. Hanem lent ledjél, és ugy ledjél — fűnt.

Falusi iskolán történt, hogy a tanító egyik tanítványának azt mondta: „Te Istók, ha az apád disznót akar ölni, gondoljon reám!”

A nők postai osztályozása.

A férjes nő olyan levél, a melyik eljutott rendeltetési helyére. A leány olyan levél, a melyet még nem adtak a postára. Az aggszűz a postán feledett „poste restante” levél.

Az emberre nézve nincs veszedelmesebb fegyver, mint a kapzsiság, s nincs jobb mellvért, mint az önzetlenség.

Mi a keresztlevél? Belépti-jegy az élet nagy színházába.

Számtalan gonoszságát számlálta elő a bíró a rabnak, végre kérdezi őt:

— Mond meg hát magad, hogy mit érdemelsz te mindezekért?

— Ha már szólnom kell — mondja a rab — tekintetes bíró ur, én nem kívánok semmit.

Minden vagyonát elpazarolván egy tanuló, végre katonává lett.

— Igy van az, ha az ember aranyát, ezüstjét elpazarolta, kénytelen vashoz nyulni, jegyzé meg egyik barátja.

A kis Jani nagybácsija halálosan beteg. Este, mikor lefekszik, a kis ember következő fohászt inséz az egek urához:

— Édes jó istenkém, nagyon szépen kérlek, tartsd meg az én jó Emil bácsimat életben, — legalább addig, mig elmúlt a karácsony!

Az önzés olyan, mint a vampyr, mely saját existenciáját mások existenciájával akarja táplálni.

Aki az embereket ismeri, az ügyes; ki önmagát ismeri, az valóban eszes.

A spártai Agesilaostól kérdezték, hogy melyik nagyobb erény: az igazság vagy a vitézség?

— Ha minden ember igazságos lenne — felelé Agesilaos — akkor nem volna szükség a vitézségre.

Valaki bemutatja anyósát barátjának. „Nagyon örvendek a szerencsének” mondja az. — Hm, én is örvendének, mormogva az, ha az oné volna.

A-czukrászdában. „Nus Muriczám válaszs magadnak, amit akarsz” mondja Karpfenstein óraság a fiának.

— Taticám, én már választottam — egy ezüst khalat.

Elvi fizetés. Mennyit fizetsz ezért a lakásért?

— Minden hónapban 15 frttal maradok adós érte.

Egy napon nagy Frigyes kérdi orvosától:

— Beszéljünk őszintén orvosom; hány embert ölt meg ön egész életében?

— Körülbelül háromszázezerrel kevesebbet, mind felséged, felelé az orvos,

Egy apa levelet ír katonai fiának, melyet így fejez be:

„Nincs semmi mondani valóm kedves fiam, anyád és én egészségesek vagyunk; az egyik tehenünk megellett, a borju megdöglött; kívánjuk, hogy levelünk téged hasonló egészségben találjon.

Figyelmeztetés! Flore és Maiore, Az emberi akarat szabadsága, Házasság a sirban befejező közlemények a jövő számban bevezéződnek.

Történelmi naptár.

Deczember.

21. Vasárnap. E. 4. Tamás ap. — 1738. Teleki József gróf nagy tudományu ember születik Huszton. — 1848. Gioberti szárd miniszterelnök Splényi Lajosnak a magyar kormány követének Turinba kijelenti, hogy az olasz kormány elismeri Magyarország függetlenségét, s vele szövetségre lépni hajlandó.

22. Hétfő. Zenó vt. 4 (Kr. sz. el.) Jézus Krisztus születése Bethlehemben. (Különbön e nagy jelentőségű napra s esztendőre a vélemények még mindig nagyon eltérők). — 1764. Amadé László magyar költő, es. kamarás és ezredes halála jőszágán, a Csallóközben.

23. Kedd. Viktoria sz. — 1825. Csáky Manó gróf szépezi főispán, jeles szónok, államférfi, remek latin stílista, német író meghal Kassán. — 1848. Bem meggyőzi Jablonovszky es. tábornokot D. ésnél. — 1848. Kossuth rendelete Vukovics kormánybiztoshoz, hogy az egész alsó vidékl hadsereg felfelé húzódjék, a Windischgrätz elleni hadjáratba. A magára hagyott megyék magyar és német lakossága mindenét oda hagyván, a legszigorubb téiben a hadsereget követi, mintegy 60,000 ember lett földön futóvá.

24. Szerda. Adám és Éva. — Hunyady János fényes győzelmet vív ki Kunavieza mellett, a Murát császár parancslata alatt álló török hadsereg fölött. — 1777. Teleki József es. kir. kulesos, az erdélyi Karok elnöke, s magyar író születik Szirákon, Nógrádban. 1855. Zerney János nagyírú magyar történetbúvár halála Pesten.

25. Csütörtök. Nagykarácsony. — 1414. Zsigmond magyar és római király a kosztineci egyházi gyűlésre megérkezik. — 1443. Hunyady János seregével a Balkán hegy meredekségét megrohanja, a törököket ágyukkal elűzi s a csusokat is elfoglalja. — 1765. Sopron első rettenetes bombázatása Rákóczy tábornokjai Beresényi és Battyány által. — 1795. Kliegl József nagy írú magyar mechanikus, betűosztógép feltalálója születik Baján, Bácsmegeyében.

26. Péntek. István vt. — 1785. Káprinai István jeles magyar történetbúvár meghal. — 1866. Lengyelország szózata Európa népeihez és kormányaihoz. Ezen szózat a Dunafejedelemségből küldöztetett szét, mely felszámllja, hogy összesen 141,882 személy részint kivégeztetett, részint számkivetésbe küldetett.

27. Szombat. János ap. evang. — 1867. Ferencz József tudósítja a magyar országgyűlést, hogy a közös miniszteriumot már kinevezte. Ausztria és Magyarország a kül- és hadügyekre, valamint az azokra vonatkozó pénzügyekre nézve közös minisztereket kap.

Szerkesztői üzenetek.

M. t. olvasóinknak boldog karácsony ünnepekét kívánunk!!!

Nyiltér.*

Habár Szüts és társa „Összetartás” című árjegyzék lapjában ellenünk irányult támadásaira soha sem tartottuk érdemesnek telelni, de jogtalan eljárását nem hagyhatjuk szó nélkül sőt tiltakozásunkat a nyilvánosság elé is kell hozzuk. A tent nevezett cég ugyanis azt arrogálva magáról, hogy ő van egyedül hivatva a római kath. egyház felszereléseit reformálni, és így illetét műintézetnek elnevezve nem átalotta árjegyzékeibe, árjegyzékünk rajzait felvenni. Ha csak egy kissé meggondolta volna, akaratja ellenére reá jött volna, hogy ha rossznak és nem szépek találjuk versenytársaink készítményeit vagy árúit, hogy azokat nem ajánlhatjuk, de hát Szüts ur, ki mint nyugdíjazott vasuti távirtda hivatalnok mindenesetre a távirtda vonalok felszerelését jobban érti, mint az egyházi felszerelést és csakis ezen körülmény mentheti tettét

Ugyan ő volt az, ki rágalmozásaival még akkor sem hagyott félbe, a midőn mi hírlapilag nyilatkoztunk, hogy a felhozott rágalmozás valótlan volt bár-mikor okmányilag vagyunk képesek bebizonyítani, és kijelentettük, hogy a kik ha még nyilatkozatunk után is merészek valótlan híreket felőlünk híresztelni, hogy rágalmozóknak tekintjük és jelentjük ki. Nyilvános tiltakozásunk alkalmával jónak találjuk az „Összetartás” című árjegyzék lap tulajdonosának még azt is tanácsolni, hogy a midőn cégünk tulajdonosát Gavorát, a ki róm. katolikus, lutheránusnak híreszteli, jobb lenne, ő lenne végre már igazán róm. katolikus keresztény.

Zambach és Gavora.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

